

doc. Ing. Viera Papcunová, PhD.
Ústav ekonomiky a manažmentu
FPV UKF v Nitre

Posudok
na habilitačnú prácu Ing. Emílie Huttmanovej, PhD. na tému:
„Analytický pohľad na manažment udržateľnosti rozvoja krajín Európskej Únie
v kontexte globálnych zmien“

Na základe menovania Vedeckou radou Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove predkladám posudok na habilitačnú prácu a zároveň aj hodnotenie plnenia kritérií pre habilitačné konanie v študijnom odbore 3.3.15 Manažment.

Aktuálnosť zvolenej témy

Zabezpečovanie udržateľného rozvoja patrí aj v novom programovom období Európskej Únie k prioritným politikám. Udržateľnosť rozvoja krajín Európskej Únie v kontexte globalizácie už nie je chápaný len z hľadiska environmentálneho, ale aj hľadiska ekonomického, či sociálneho. Výsledkom udržateľného rozvoja by mal byť ekonomický blahobyt dôsledkom ktorého je aj zvyšovanie kvality života obyvateľov. Na základe každoročného hodnotenia udržateľného rozvoja pomocou rôznych skupín indikátorov v rámci jednotlivých oblastí je možné nielen hodnotiť posun v tejto oblasti v rámci jednotlivých krajín, ale následne ich aj porovnávať, čo v konečnom dôsledku môže viesť k hľadaniu ďalších možností smerujúcich k udržateľnému rozvoju.

Vo väzbe na uvedené skutočnosti je téma habilitačnej práce vysoko aktuálna. V habilitačnej práci autorka na základe analýzy udržateľnosti rozvoja v krajinách EÚ s využitím vybraných ukazovateľov a matematicko – štatistických metód navrhuje odporúčania nielen pre efektívnejšie zabezpečenie manažmentu udržateľnosti z hľadiska makroekonomickej úrovne, ale navrhuje aj možnosti efektívnejšej kvantifikácie udržateľného rozvoja.

Súčasný stav riešenej problematiky doma i v zahraničí

V rámci teoretickej časti práce autorka spracovala v rozsahu 88 strán problematiku manažmentu udržateľnosti. Po obsahovej stránke je v rámci tejto kapitoly vhodne zvolená štruktúra. Úvodné kapitoly sú zamerané na teoretické dimenzie manažmentu udržateľnosti s aspektom na jednotlivé jeho piliere (ekonomický, sociálny, environmentálny). V ďalších kapitolách autorka popisuje manažment udržateľného rozvoja na jednotlivých úrovniach – národnej, regionálnej ale aj na úrovni podniku. V závere teoretickej časti práce sa venuje spôsobom hodnotenia a merania udržateľného rozvoja. Pozitívne je možné hodnotiť skutočnosť, že autorka použila pri spracovaní tejto časti práce pomerne veľký rozsah domácich a zahraničných literárnych zdrojov (144 zdrojov), čo vypovedá o systémovom prístupe autorky k spracovaniu tejto časti práce.

Napriek naplneniu tejto kapitoly po obsahovej stránke sa v tejto kapitole vyskytli drobné formálne chyby – napr. rovnaké číslovanie dvoch rôznych kapitol, drobné preklepy. Tieto drobné nedostatky však neznižujú celkovú úroveň spracovania tejto kapitoly práce.

Táto časť habilitačnej práce je spracovaná vo väzbe na názov témy habilitačnej práce.

Cieľ práce, materiál a metódy

Autorka na základe spracovanej teoretickej časti práce sformulovala hlavný vedecký cieľ habilitačnej práce, na základe ktorého zadefinovala 3 výskumné problémy. V rámci výskumného problému 1 a výskumného problému 3 si autorka zadefinovala po 1 hypotézu a v rámci výskumného problému 3 si zadefinovala 4 hypotézy. Na overovanie hypotéz autorka použila pomerne široké spektrum matematicko – štatistických metód. Pri tvorbe trendov vývoja jednotlivých ukazovateľov použila autorka modelovanie pomocou lineárnych a polynomických regresných modelov. Tým autorka preukázala schopnosť vedecky pracovať, vybrať súbor metód a ukazovateľov a aplikovať jednotlivé metódy podľa charakteru výskumných problémov, tak aby dokázala verifikovať hlavný vedecký cieľ habilitačnej práce.

Pre naplnenie formulovaného vedeckého cieľa a výskumných problémov využila dostupné sekundárne zdroje z jednotlivých analyzovaných krajín Európskej Únie.

Výsledok riešenej habilitačnej práce

Kapitola 3 predstavuje ťažiskový prístup k naplneniu hlavného vedeckého cieľa práce. Obsahuje analýzu udržateľnosti rozvoja v krajinách Európskej Únie s využitím vybraných ukazovateľov udržateľného rozvoja. Podrobná analýza jednotlivých ukazovateľov ako aj overovanie stanovených hypotéz v rámci jednotlivých výskumných problémov je spracovaná v súlade so stanoveným vedeckým cieľom práce. Okrem matematicko – štatistickej analýzy vybraných ukazovateľov, autorka hodnotí udržateľnosť rozvoja krajín Európskej Únie aj pomocou bodovej metódy. V rámci tejto metódy mohla autorka pre lepšiu vypovedaciu schopnosť použiť ukazovateľ HDP prepočítaný na obyvateľa. V záverečnej časti tejto kapitoly autorka hodnotí podobnosti krajín Európskej Únie v oblasti udržateľného rozvoja na základe vybraných syntetických ukazovateľov.

Získané výsledky v tejto časti práce vyúsťujú do kapitoly 4 – „Návrhy a odporúčania smerujúce k zabezpečeniu efektívneho manažmentu udržateľnosti.“ Prínosom týchto dvoch kapitol je návrh odporúčaní pre manažment udržateľnosti rozvoja na makroekonomickej úrovni a takisto návrh odporúčaní smerujúcich k efektívnejšej kvantifikácii udržateľnosti rozvoja. Pre dosiahnutie a následne udržanie udržateľného rozvoja je dôležitým aspektom práve kvantifikácia jednotlivých výstupov, ktoré je možné následne hodnotiť a vzájomne porovnávať prostredníctvom rôznych skupín ukazovateľov. Návrhy autorky ako zefektívniť výber, štruktúru, ale aj samotné použitie jednotlivých ukazovateľov by v budúcnosti mohli byť inšpiráciou pri spracovávaní analytických častí strategických dokumentov v kontexte udržateľného rozvoja a zároveň by toto zefektívnenie prispelo aj k účinnejšiemu hodnoteniu už nastavenej stratégie.

V posudku uvádzam niektoré skutočnosti, ktoré ma pri štúdiu habilitačnej práce zaujali a vzhľadom na ich zložitosť a určitú nejednoznačnosť ich považujem za otvorené a vhodné pre diskusiu:

- Na str. 130 v rámci hodnotenia ukazovateľa – stredná dĺžka života autorka uvádza, že podľa Európskej komisie v nasledujúcich desaťročiach sa všetky členské štáty EÚ stretnú s prudkým nárastom podielu starších ľudí na celkovom objeme obyvateľstva. V tejto súvislosti sa čoraz častejšie objavuje pojem „strieborná ekonomika“. Je podľa autorky takýto koncept cestou k udržateľnému rozvoju krajín EÚ?
- Na str. 135 autorka uvádza, „na základe regresného modelu v rámci hodnotenia ukazovateľa – spotreba v doprave vo vzťahu k HDP sledujeme klesajúci trend ukazovateľa, čo je spôsobené predovšetkým rastom HDP, ale zároveň bude pokračovať trend znižovania spotreby energie v doprave. Tento vzťah je ovplyvnený množstvom rôznorodých faktorov. Ktorý faktor má podľa autorky najväčší vplyv na vývoj tohto vzťahu v rámci udržateľnosti?

- Môže opatrenie – bezplatná vlaková doprava pre seniorov a študentov a znížené tarify pre pracujúcich, ktorí cestujú vlakom, cestou ako znižovať sociálnu exklúziu obyvateľov?
- Na str. 179 autorka uvádza, že „*typickým reprezentantom krajín EÚ v rámci hodnotenia podobnosti krajín EÚ s využitím Indexu ľudského rozvoja na úrovni jeho jednotlivých komponentov je Grécko a Luxembursko je na základe uvedeného hodnotenia nezaradenou krajinou.*“ Prosím o bližšie vysvetlenie.
- Na základe výsledkov analýz, aký koncept manažmentu by bol z pohľadu autorky v kontexte udržateľného rozvoja vhodnejší - zdola – nahor, alebo zhora – nadol a prečo?

Plnenie kritérií pre habilitačné konanie

Na základe štúdia dokumentačného materiálu konštatujem, že kandidátka pôsobí v pedagogickom procese 8 rokov od ukončenia doktorandského štúdia, doposiaľ viedla diplomové aj bakalárske práce, ktorých počet vysoko presahuje stanovenú normu. V rámci pedagogickej činnosti zabezpečuje prednášky a semináre 6 predmetov.

V rámci publikačnej činnosti plní a prekračuje všetky všeobecné povinné kritériá aj špecifické povinné kritériá vo vedecko – výskumnej aj publikačnej činnosti. Ich vecné dokladovanie je súčasťou dokumentačného materiálu.

Záver

Predložená habilitačná práca je venovaná aktuálnej téme. Po formálnej aj obsahovej stránke spĺňa požiadavky kladené na takýto typ práce. Kandidátka pri riešení preukázala schopnosť používať vedecké metódy skúmania a dobrú znalosť literárnych poznatkov. Obsahom habilitačnej práce sa jej podarilo naplniť stanovený vedecký cieľ habilitačnej práce.

Na základe predloženej habilitačnej práce ako aj na základe predložených materiálov z oblasti pedagogickej, vedecko – výskumnej a publikačnej konštatujem, že Ing. Emília Huttmanová, PhD. spĺňa kritériá pre habilitačné konanie a preto

~ odporúčam ~

Vedeckej rade Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove prijať habilitačnú prácu a po rozprave priznať menovanej vedecko – pedagogický titul docent v študijnom odbore 3.3.15 Manažment.

V Nitre, 25.03.2015